

Př: Sbírka 54/20 - snažte se využívat násobení desítkou, stovkou ... (posouvání desetinné čárky), např. c) $2 \cdot 5 = 10$, d) $2,5 \cdot 4 = 10$ atd., dávejte pozor na počet desetinných míst (výsledky pro kontrolu na str. 165 dole)

Dělení desetinných čísel

• dělení desetinných čísel čísly 10, 100, 1000 ...

Desetinná čísla dělíme čísly 10, 100, 1000 atd. tak, že posuneme desetinnou čárku doleva o tolik nul, kolik je jich v děliteli.

$$\begin{array}{llll} 543,2 : 10 & = & 54,32 & 10 - \text{desetinnou čárku posunujeme o jeden řád doleva.} \\ 543,2 : 100 & = & 5,432 & 100 - \text{desetinnou čárku posunujeme o dva řády doleva.} \\ 543,2 : 1000 & = & 0,5432 & 1000 - \text{desetinnou čárku posunujeme o tři řády doleva.} \end{array}$$

V případě potřeby doplníme z levé strany nuly.

$$3,2 : 1000 = 0,0032 \quad 1000 - \text{desetinnou čárku posunujeme o tři řády doleva.}$$

Př: Sbírka 55/1, 2, 3 (u každého a až d)

• dělení desetinných čísel přirozeným číslem

Při dělení desetinného čísla číslem přirozeným postupujeme stejně jako v případě dělení přirozeného čísla. Pouze s tím rozdílem, že **desetinnou čárku zapíšeme do podílu ihned, jakmile ji překročíme v dělení.**

Př. 1:

$$\begin{array}{ll} 32,5 : 5 = ? & 32 : 5 = 6 \quad \text{Zapíšeme výsledek.} \\ & \text{Zbytek po dělení je 2, zbytek zapíšeme pod číslo, které jsme dělili.} \\ 32,5 : 5 = 6, & \text{Připíšeme číslo 5. Překračujeme ale desetinnou čárku, zapíšeme ji} \\ & \text{proto také do výsledku.} \\ 2 \ 5 & \\ 32,5 : 5 = 6,5 & 25 : 5 = 5 \quad \text{Zapíšeme výsledek.} \\ 2 \ 5 & \text{Zbytek po dělení je 0, zbytek zapíšeme pod číslo, které jsme} \\ & \text{dělili.} \\ 0 & \end{array}$$

Zkoušku provedeme násobením:

$$\begin{array}{r} 6,5 \\ \cdot 5 \\ \hline 32,5 \end{array}$$

Př. 2:

Někdy za dělence doplňujeme nuly podle potřeby (dělíme, dokud nám nevyjde nulový zbytek), je tedy dobré si mezi dělencem a znaménkem „:” nechat větší mezeru.

$$7,30 : 2 = 3,65$$

$$13$$

$$10$$

$$0$$

$7 : 2 = 3$ zb. 1. **Přecházíme přes desetinnou čárku, zapíšeme ji tedy do podílu.**

Připíšeme číslici 3 a dělíme $13 : 2 = 6$ zbytek po dělení je 1 (není to stále nula), proto

nyní připíšeme nulu. Nuly připisujeme, dokud není nulový zbytek.

Zkoušku provedeme násobením.

$$\begin{array}{r} 3,65 \\ \cdot 2 \\ \hline 7,30 \end{array}$$

Př: Vypočítej, proved' zkoušku:

a) $33,76 : 8 =$

($33,76 : 8 = 4,22$)

b) $36,9 : 6 =$

($36,9 : 6 = 6,15$)